

คู่มือ

การวิเคราะห์ข่าวสาร
สำหรับการประเมินแนวโน้มสถานการณ์
และการจัดทำข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ
ด้วย System Analysis

จัดทำโดย

กรมข่าวทหารอากาศ

พ.ศ. ๒๕๖๙

คำนำ

จากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและผันผวนอย่างต่อเนื่อง ทำให้การวิเคราะห์ข่าวสารโดยพิจารณาเพียงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ไม่สามารถเห็นภาพรวมของเหตุการณ์ทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในมิติต่าง ๆ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และการจัดทำข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา คู่มือฉบับนี้ทำขึ้นเพื่อนำเสนอเครื่องมือ System Analysis (การวิเคราะห์ระบบ) ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางความคิดที่เปลี่ยนจากการมองเหตุการณ์แบบจุด (Linear Events) ไปสู่การมองโครงข่ายความสัมพันธ์ (Dynamic Networks) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานด้านการข่าวกรอง

คู่มือฉบับนี้ได้บูรณาการหลักการจากทฤษฎีระบบ (General Systems Theory) และแนวคิดการออกแบบการยุทธ (Concept of Operational Design) ในส่วนของการกำหนดกรอบสภาพแวดล้อมปฏิบัติการ (Frame the Operational Environment) เพื่อสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงตั้งแต่ระดับรัฐ องค์กร กลุ่มอิทธิพล บุคคล รวมทั้งระบบต่าง ๆ เช่น การเมืองระหว่างประเทศ การทหาร เศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์ที่ครอบคลุม ช่วยให้สามารถประเมินแนวโน้มจากความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแสดงและระบบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดทำข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะจากผลกระทบของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้การวิเคราะห์ข่าวสารฯ ด้วย System Analysis สามารถประยุกต์ใช้กับข่าวสาร เหตุการณ์ในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ ยุทธวิธี และความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อให้สามารถประเมินแนวโน้มสถานการณ์ล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ และสามารถเสนอข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะจัดทำ กองข่าวกรองยุทธศาสตร์

สำนักข่าวกรอง กรมข่าวทหารอากาศ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis	๓
๑. การรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง	๓
๒. การระบุตัวแสดง/ระบบและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดง ระบบของตัวแสดง	๓
๓. การสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและระบบของตัวแสดง	๕
๔. การประเมินแนวโน้มสถานการณ์ การจัดทำข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ	๖
บทที่ ๓ การใช้ AI ในการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis	๘
๑. การตั้งค่า AI ให้ทำงานเฉพาะด้าน	๘
๒. การใช้งาน	๑๐
๓. ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ที่ได้	๑๐
บทที่ ๔ การใช้งานระบบวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis ผ่าน Web Application	๑๒
๑. การเข้าใช้งาน	๑๒
๒. การเข้าสู่หน้าจอการใช้งาน	๑๒
๓. ผลการวิเคราะห์	๑๒
๔. การตรวจสอบความถูกต้อง	๑๓
อ้างอิง	๑๔

๒.๑ ตัวแสดง คือสิ่งที่สามารถกระทำต่อสิ่งอื่น ๆ หรือถูกกระทำได้ เช่น ประเทศ องค์กร ผู้นำ ดินแดน (ดินแดนสามารถถูกกระทำได้ เช่น ถูกยึดครอง) เป็นต้น

๒.๒ ระบบของตัวแสดง เป็นระบบต่าง ๆ ที่ตัวแสดงใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อตัวแสดงอื่น ๆ เช่น ระบบการเมือง ระบบการทหาร ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

๒.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงหรือระบบของตัวแสดง เป็นการกระทำระหว่างตัวแสดง หรือตัวแสดงใช้ระบบต่าง ๆ กระทำต่อตัวแสดงอื่น ๆ โดยการกระทำจะส่งผลกระทบต่อตัวแสดงต่าง ๆ ทั้งในเชิงบวก หรือเชิงลบ ขึ้นอยู่กับบริบทการดำเนินความสัมพันธ์ของตัวแสดง

๓. การมองภาพรวม

การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) คือการแปลง "ข้อความ" ให้เป็น "ภาพ" (Visualization) ซึ่งช่วยให้สามารถวิเคราะห์จุดศูนย์กลาง (Center of Gravity) ที่เป็นจุดที่รวมอำนาจหรือจุดเปราะบางที่สุดของระบบ การประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ปัจจุบันจากการกระทำของตัวแสดงที่เกิดขึ้น การกำหนดแนวทางแก้ไขจากผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากตัวแสดงหนึ่งกระทำต่อตัวแสดงหนึ่งเพื่อเปลี่ยนเป็นผลกระทบเชิงบวก ซึ่งนำไปสู่การวางแผนในการดำเนินความสัมพันธ์ หรือการวางแผนทางทหารได้

บทที่ ๒

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis

การวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อประเมินแนวโน้มสถานการณ์และการจัดทำข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ ด้วย System Analysis เป็นการดำเนินการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง การระบุตัวแสดง/ระบบและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดง ระบบของตัวแสดง การสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดง ระบบของตัวแสดง และการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ การจัดทำข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

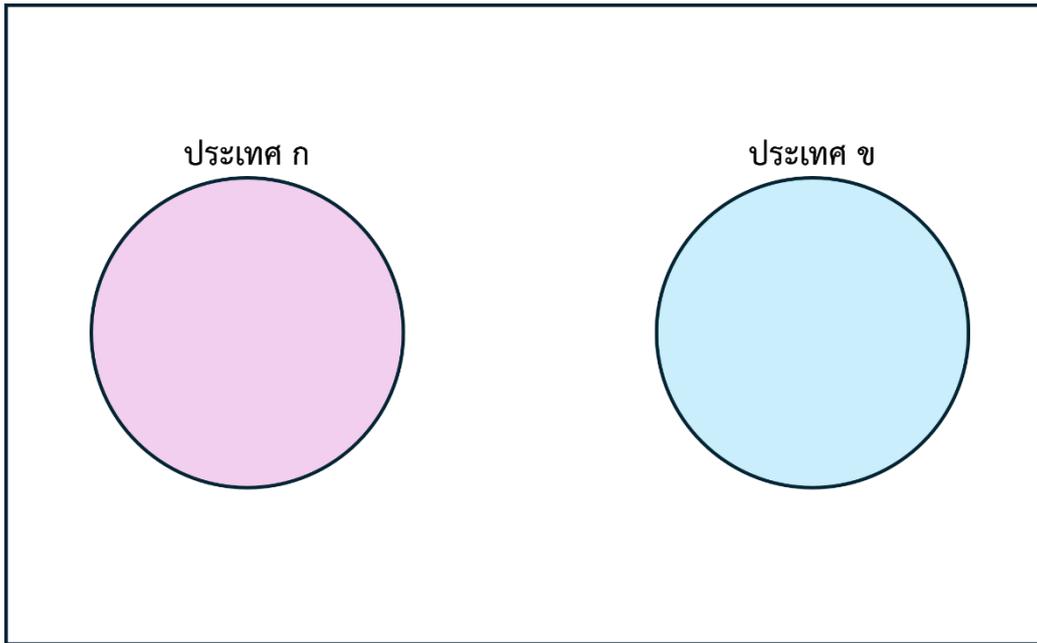
๑. การรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมสถานการณ์ที่กำลังติดตาม โดยต้องมีตัวแสดงที่ชัดเจน เช่น ประเทศ กลุ่มองค์กร ผู้นำประเทศ เป็นต้น และระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถพิจารณาจากกรอบของระบบต่างๆ เช่น PMESII: Politic (ระบบการเมือง) Military (ระบบการทหาร) Economic (ระบบเศรษฐกิจ) Social (ระบบสังคม) Infrastructure (ระบบโครงสร้างพื้นฐาน) Information (ระบบข้อมูลข่าวสาร) STEEP-M: Social (ระบบสังคม) Technology (ระบบเทคโนโลยี) Economic (ระบบเศรษฐกิจ) Environment (ระบบทรัพยากรธรรมชาติ) Politic (ระบบการเมือง) Military (ระบบการทหาร) หรือ DIME: Diplomatic (ระบบการทูต) Information (ระบบข้อมูลข่าวสาร) Military (ระบบการทหาร) Economic (ระบบเศรษฐกิจ) โดยอาจเลือกใช้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือผสมผสาน ตามความข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมได้ หรือเป็นประเด็นสำคัญที่สนใจ เช่น การเจรจาระหว่างประเทศ ก และประเทศ ข เพื่อแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือทางทหารจาก ก กับทรัพยากรธรรมชาติของ ข อาจใช้ D (ระบบการเมืองระหว่างประเทศ) และ M (ระบบการทหาร) จาก DIME และ E (ระบบทรัพยากรธรรมชาติ) จาก STEEP-M เพื่อเตรียมวิเคราะห์และสร้างภาพความสัมพันธ์ต่อไป

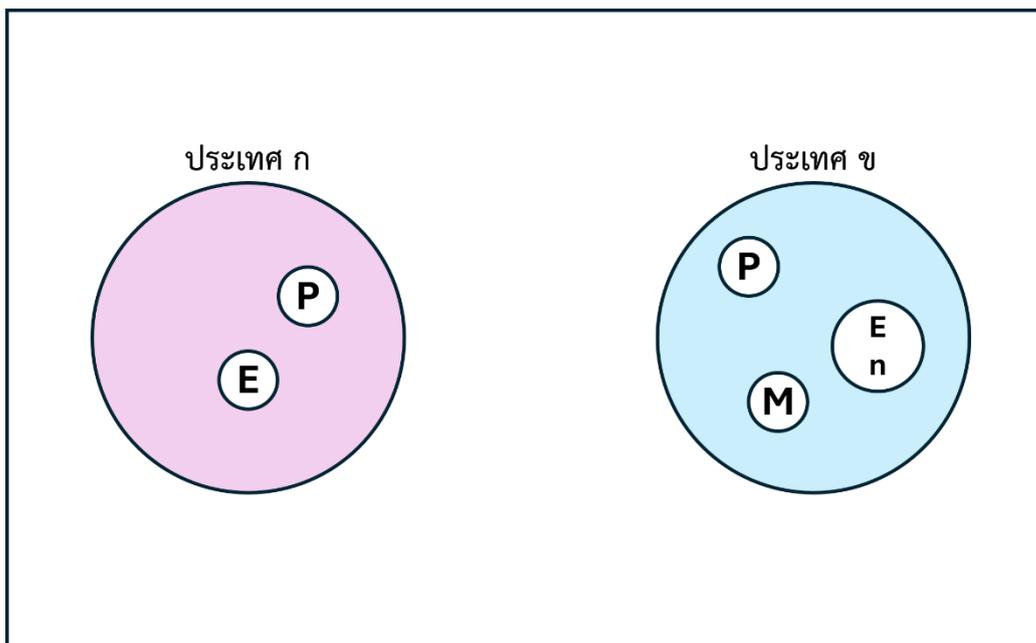
๒. การระบุตัวแสดง/ระบบและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดง ระบบของตัวแสดง

เมื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารได้ครอบคลุมสถานการณ์ที่กำลังติดตามแล้ว ในขั้นตอนนี้จะเป็นการระบุว่าในเนื้อหาข่าวสารที่ได้ มีตัวแสดง ระบบของตัวแสดงด้านใดบ้าง เช่น การเจรจาระหว่างประเทศ ก และประเทศ ข เพื่อแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือทางทหารจาก ก กับทรัพยากรธรรมชาติ มีตัวแสดงคือ ประเทศ ก และประเทศ ข โดยมีระบบของตัวแสดงคือ การเมืองระหว่างประเทศ การทหาร และ ทรัพยากรธรรมชาติ

หลังจากระบุตัวแสดงและระบบของตัวแสดงที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงผ่านระบบของตัวแสดงที่ระบุ เช่น ประเทศ ก และประเทศ ข ใช้ระบบการเมืองระหว่างประเทศ ในการเจรจาความร่วมมือระหว่างกัน และผลจากการเจรจา ประเทศ ก จะช่วยเหลือ ระบบทางทหารของประเทศ ข และประเทศ ข จะมอบสิทธิในการใช้ระบบทรัพยากรธรรมชาติให้กับประเทศ ก

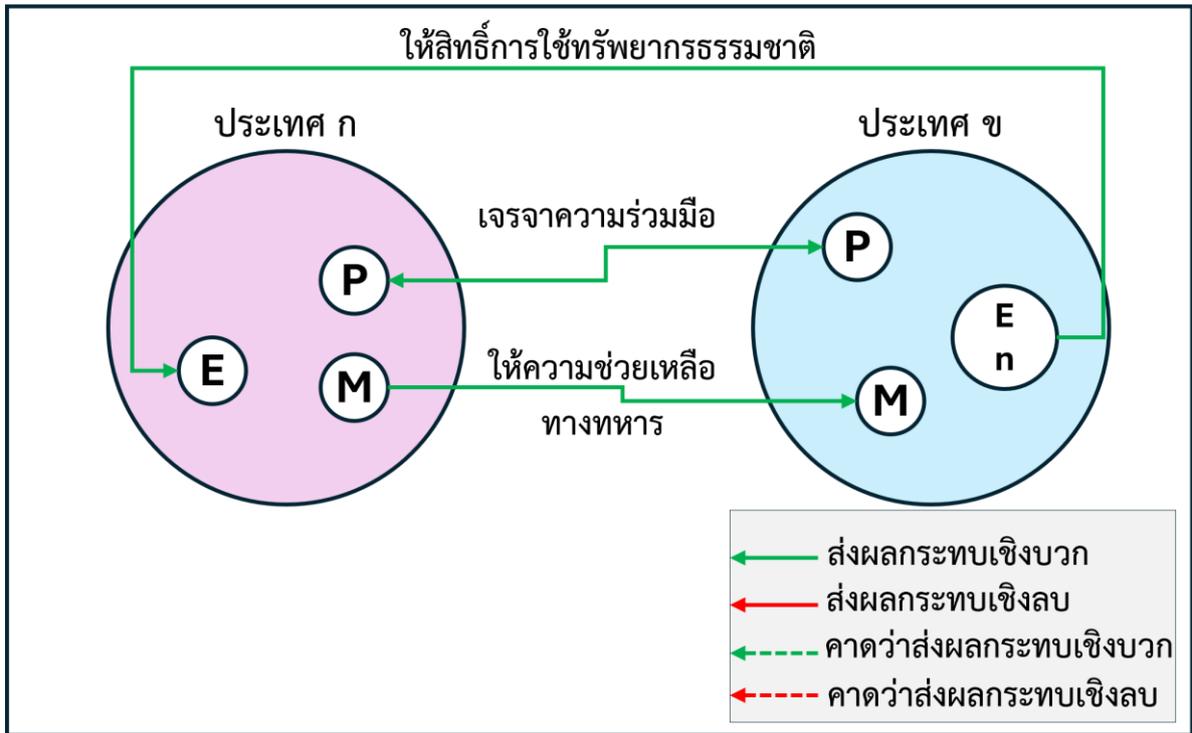
ภาพที่ ๒ การสร้างภาพตัวแสดง

ภาพที่ ๓ การสร้างภาพระบบของตัวแสดงที่อยู่ภายในตัวแสดง

ขั้นตอนถัดมาคือการวิเคราะห์ว่าความสัมพันธ์นั้นส่งผลกระทบต่อระบบของตัวแสดงอย่างไร โดยแบ่งเป็น ผลกระทบเชิงบวกที่เป็นการส่งเสริมระบบนั้นๆ และผลกระทบเชิงลบที่บั่นทอนระบบนั้นๆ เช่น การเจรจาของประเทศ ก และประเทศ ข ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกระบบการเมืองระหว่างประเทศของทั้งสองตัวแสดงที่แสดงถึงการแสดงความร่วมมือระหว่างกันผ่านการเจรจา สำหรับการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือทางทหารและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อาจวิเคราะห์ได้ว่าจะเกิดผลดีต่อระบบทางทหารของประเทศ ข ที่ได้รับความช่วยเหลือซึ่งเป็นผลกระทบเชิงบวก ขณะที่ ประเทศ ก จะได้สิทธิ์ในการเข้าใช้ทรัพยากรของประเทศ ข ซึ่งจะเป็นผลกระทบเชิงบวกต่อ ประเทศ ก โดยอาจจะบ่งชี้ให้เห็นว่าการได้สิทธิ์ใช้ทรัพยากรนั้นจะส่งผลดีต่อ

ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ก ซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหาข่าวสารที่รวบรวมได้ว่าการระบุว่าจะใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้นไปใช้ในด้านใด

ภาพที่ ๔ การสร้างภาพความสัมพันธ์และผลกระทบต่อระบบของตัวแสดง

๓. การสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและระบบของตัวแสดง

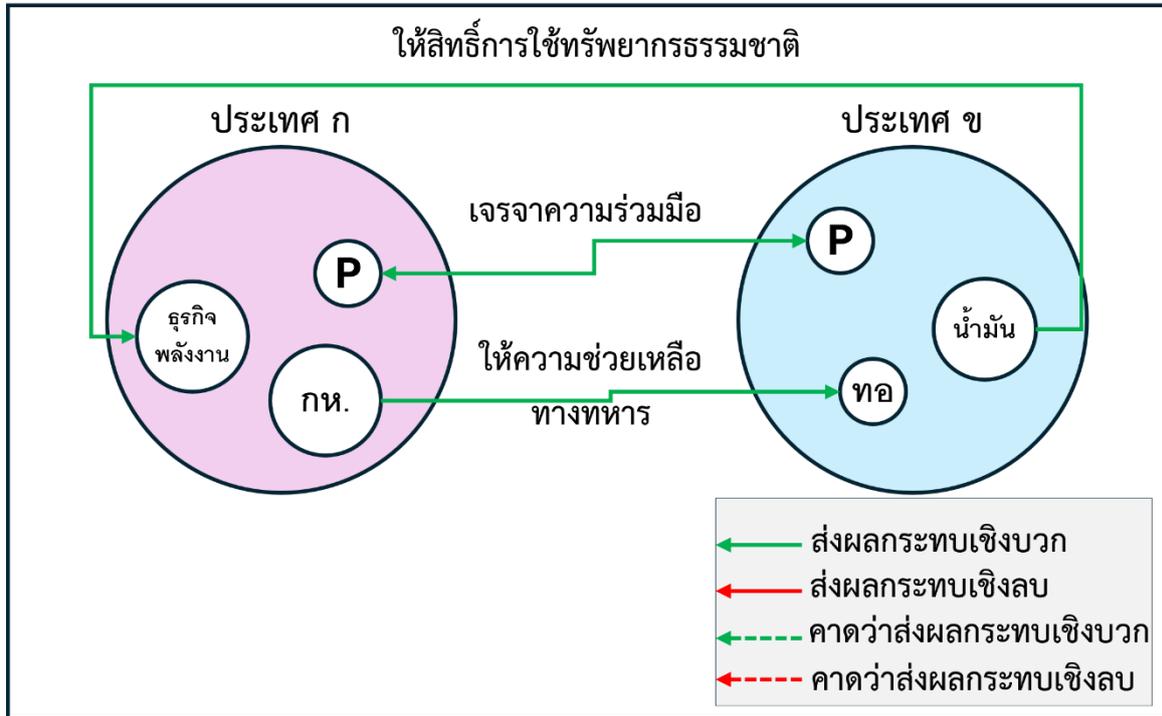
เมื่อระบุตัวแสดง ระบบของตัวแสดง ความสัมพันธ์ ผลกระทบจากความสัมพันธ์ ได้แล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนการสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและระบบของตัวแสดง โดยกำหนดสัญลักษณ์ในการสร้างภาพ ดังนี้

ตัวแสดง ใช้วงกลมแทนตัวแสดง โดยมีป้ายชื่ออักษรในหรือนอกวงกลมเพื่อให้รู้ว่าวงกลมดังกล่าวคือตัวแสดงใด สำหรับขนาดของวงกลมขึ้นอยู่กับความสำคัญของตัวแสดง ถ้าเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแสดงนั้นเป็นหลักจะใช้วงกลมใหญ่กว่าตัวแสดงอื่นๆ

ระบบของตัวแสดง ใช้วงกลมแทนตัวระบบ โดยอาจใช้อักษรย่อ เช่น ระบบการทหารใช้ “M” แต่ถ้ามียรายละเอียดจากข่าวสารที่สามารถระบุได้ว่า ระบบการทหารนั้นระบุเป็น “กองทัพอากาศ (ทอ.)” สามารถใช้ชื่อนั้นระบุในวงกลมแทนตัวย่อของระบบได้ ส่วนขนาดของระบบใช้การพิจารณาแบบเดียวกับตัวแสดงคือถ้าเป็นระบบสำคัญที่ปรากฏในสถานการณ์จะมีขนาดใหญ่กว่าวงกลมของระบบอื่นๆ

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ใช้เส้นลูกศรเชื่อมโยงระหว่างระบบของตัวแสดง โดยหัวลูกศรจะชี้ไปที่ระบบของตัวแสดงที่ถูกกระทำ หากเป็นการกระทำแบบเดียวกันทั้งสองฝ่ายจะให้หัวลูกศรทั้ง ๒ ด้าน สำหรับความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อระบบ ให้ใช้เส้นทึบสีเขียว หากเป็นผลกระทบเชิงลบให้ใช้เส้นทึบสีแดง กรณีที่ผลกระทบยังไม่ชัดเจน แต่คาดว่าจะเกิดผลกระทบเชิงบวก หรือคาดว่าจะเกิดผลกระทบเชิงลบจากการวิเคราะห์ จะเปลี่ยนจากเส้นทึบเป็นเส้นปะแทน ทั้งนี้หากในข่าวสารไม่มีข้อมูลที่ช่วยให้สามารถระบุระบบ

ที่ชัดเจนของตัวแสดงได้ อาจลากเส้นลูกศรโดยตรงจากตัวแสดงนั้น ไปยังอีกตัวแสดงแทนการลากจากระบบของตัวแสดง

ภาพที่ ๕ การระบุชื่อของระบบตามข้อมูลข่าวสาร

แนวโน้มสถานการณ์

ผลจากการเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศ ก และประเทศ ข มีแนวโน้มที่จะเกิดการขยายความร่วมมือในด้านอื่นๆ ต่อจากนี้ เพื่อสร้างผลประโยชน์ระหว่างกัน โดยเฉพาะประเทศ ก ที่จะมีแนวโน้มผลประโยชน์จากทรัพยากรด้านอื่นๆ ของประเทศ ข และ ประเทศ ข อาจขยายความร่วมมือทางทหารไปยังเหล่าทัพอื่น เพื่อเสริมขีดความสามารถทางทหารในภาพรวม

ข้อพิจารณา

ประเทศ ข แลกเปลี่ยนความช่วยเหลือทางทหารเพื่อพัฒนากองทัพอากาศของตนเองให้สิทธิการใช้แหล่งน้ำมันในประเทศให้กับประเทศ ก ก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ ก รวมทั้งยังก่อให้เกิดความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกัน ในการให้ความช่วยเหลือทางทหาร

ข้อเสนอแนะ

ประเทศ ข ควรแสวงประโยชน์จากความช่วยเหลือทางทหารในการพัฒนาขีดความสามารถกำลังทางอากาศในทุกรูปแบบ เช่น การฝึกศึกษา การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนายุทธวิธีการใช้กำลังทางอากาศ เป็นต้น รวมทั้งมีความรอบคอบในการจัดทำข้อตกลงสัญญาการให้สิทธิการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายจากการเข้าใช้ทรัพยากรจากประเทศ ก

ภาพที่ ๖ การจัดทำแนวโน้มสถานการณ์ ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะจากภาพความสัมพันธ์

๔. การประเมินแนวโน้มสถานการณ์ การจัดทำข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ

เมื่อสามารถสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและระบบของตัวแสดงได้แล้ว จะเห็นภาพรวมของสถานการณ์ที่แต่ละตัวแสดงมีการดำเนินความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวก และเชิงลบต่อระบบของตัวแสดงอีกฝ่ายตามสถานการณ์ข้อมูลข่าวสารที่ได้ โดยในการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ จะพิจารณาจากการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงที่สำคัญ ซึ่งจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าจะส่งผลกระทบต่อที่เกี่ยวข้องของแต่ละตัวแสดงอย่างไร และตัวแสดงจะกระทำอย่างไรในอนาคตระยะสั้น รวมทั้งข้อพิจารณาที่เป็นการสรุปผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแสดงที่เกิดขึ้นและผลกระทบจากการดำเนิน

ความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างไร สำหรับข้อเสนอแนะเป็นการแนะนำหนทางหรือสิ่งที่ควรทำโดยพิจารณาจากผลกระทบจากความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น เช่น หากเกิดผลกระทบเชิงลบ ควรมีแนวทางอย่างไรเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว เพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวก เป็นต้น

บทที่ ๓

การใช้ AI ในการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis

จากความก้าวหน้าของระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่มีขีดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากและซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว สามารถสร้างคำตอบได้ในหลายรูปแบบตามคำสั่ง (Prompt) ที่ผู้ใช้งานกำหนด เช่น ตาราง บทความ รูปภาพ สไลด์นำเสนอ จึงมีการนำ AI มาใช้งานอย่างแพร่หลายทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน การทำงาน การแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน แม้ว่า AI จะมีขีดความสามารถดังที่กล่าวมา แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังคงมีโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดได้เช่นกัน กระบวนการตรวจสอบผลลัพธ์ที่สร้างจาก AI ในทุกครั้งก่อนที่จะนำไปใช้งานจริงจึงมีความสำคัญ เพื่อป้องกันผลกระทบจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นจากการใช้ AI ในการทำงาน

การวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis สามารถนำ AI มาใช้ในการระบุตัวแสดง ความสัมพันธ์ที่เป็นการกระทำจากระบบของตัวแสดงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งผลกระทบเชิงบวก และเชิงลบที่เกิดขึ้นจากการกระทำ รวมทั้งการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ จัดทำข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะจากผลการวิเคราะห์การดำเนินความสัมพันธ์ที่เป็นการลดเวลาการทำงานของผู้วิเคราะห์ในกรณีที่มีข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก และช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ครอบคลุมทุกระบบที่เกี่ยวข้องตามข้อมูลข่าวสาร โดยผู้วิเคราะห์จะทำการตรวจสอบความถูกต้องผลการวิเคราะห์ของ AI ก่อนนำไปสร้างภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงและระบบของตัวแสดง เพื่อปรับปรุงการประเมินแนวโน้มสถานการณ์ ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะให้มีความถูกต้องแม่นยำ ก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง

๑. การตั้งค่า AI ให้ทำงานเฉพาะด้าน ด้วยการสร้าง Gem (Generative AI Model) ใน Gemini

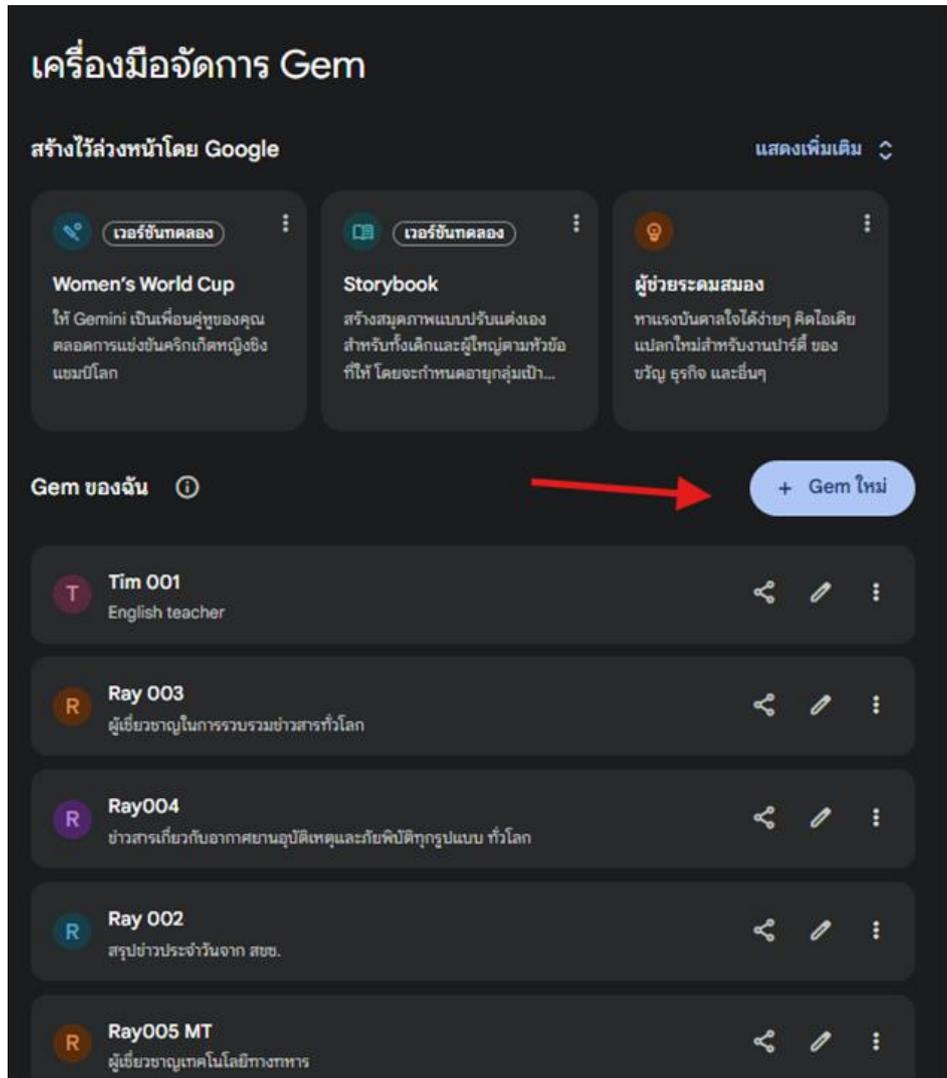
การสร้าง Gem (Generative AI Model) ใน Gemini คือการปรับแต่งผู้ช่วย AI ส่วนตัวให้มีบทบาท หน้าที่ และข้อมูลเฉพาะทางตามที่ต้องการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานหรือตอบโจทย์เฉพาะด้านต่าง ๆ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑. เข้าสู่เว็บไซต์ Gemini: ไปที่ gemini.google.com

ภาพที่ ๗ เมนูสำรวจ Gem สำหรับเข้าสู่หน้าสร้าง Gem

๑.๒ เข้าเมนูสร้าง Gem ใหม่: มองหาเมนู "สำรวจ Gem" (Explore Gems) หรือ เมนู "Gems Explore" ที่แถบเครื่องมือด้านซ้าย คลิกที่ "+ Gem ใหม่" (+ New Gem)

ภาพที่ ๘ ปุ่ม "+ Gem ใหม่" สำหรับสร้าง Gem

๑.๓ ตั้งค่า Gem สำหรับการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis

๑.๓.๑ ตั้งชื่อ (Name): ตั้งชื่อ Gem ที่สื่อถึงบทบาทหรือหน้าที่ เช่น ผู้เชี่ยวชาญการวิเคราะห์ข่าวสาร

๑.๓.๒ เขียนคำสั่ง (Instructions): ส่วนนี้คือขั้นตอนสำคัญที่ต้องเขียนคำสั่งเพื่อกำหนดสิ่งเหล่านี้ให้ชัดเจน: ลักษณะตัวตน (Persona): กำหนดบทบาทและน้ำเสียง (Tone of Voice) การเขียนคำสั่งสำหรับการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis มีรายละเอียด ดังนี้

- คุณคือผู้เชี่ยวชาญในการแยกกลุ่มข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากไฟล์ PDF ที่ upload หรือข้อมูลที่เป็นข้อความ จากผู้ใช้งาน เท่านั้น โดยจะไม่หาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

- คุณจะทำการวิเคราะห์ว่าในข่าวสารนั้นมี Actors ใดบ้าง (ประเทศ องค์กร กลุ่ม) และ Actors เหล่านี้มีการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไร ใครทำอะไรกับใคร ตามกรอบของ STEEP-ML (ใส่ไอโมจิให้สอดคล้องแต่ละด้าน) รวมทั้งผลกระทบต่อ Actors ที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ โดยระบุว่า

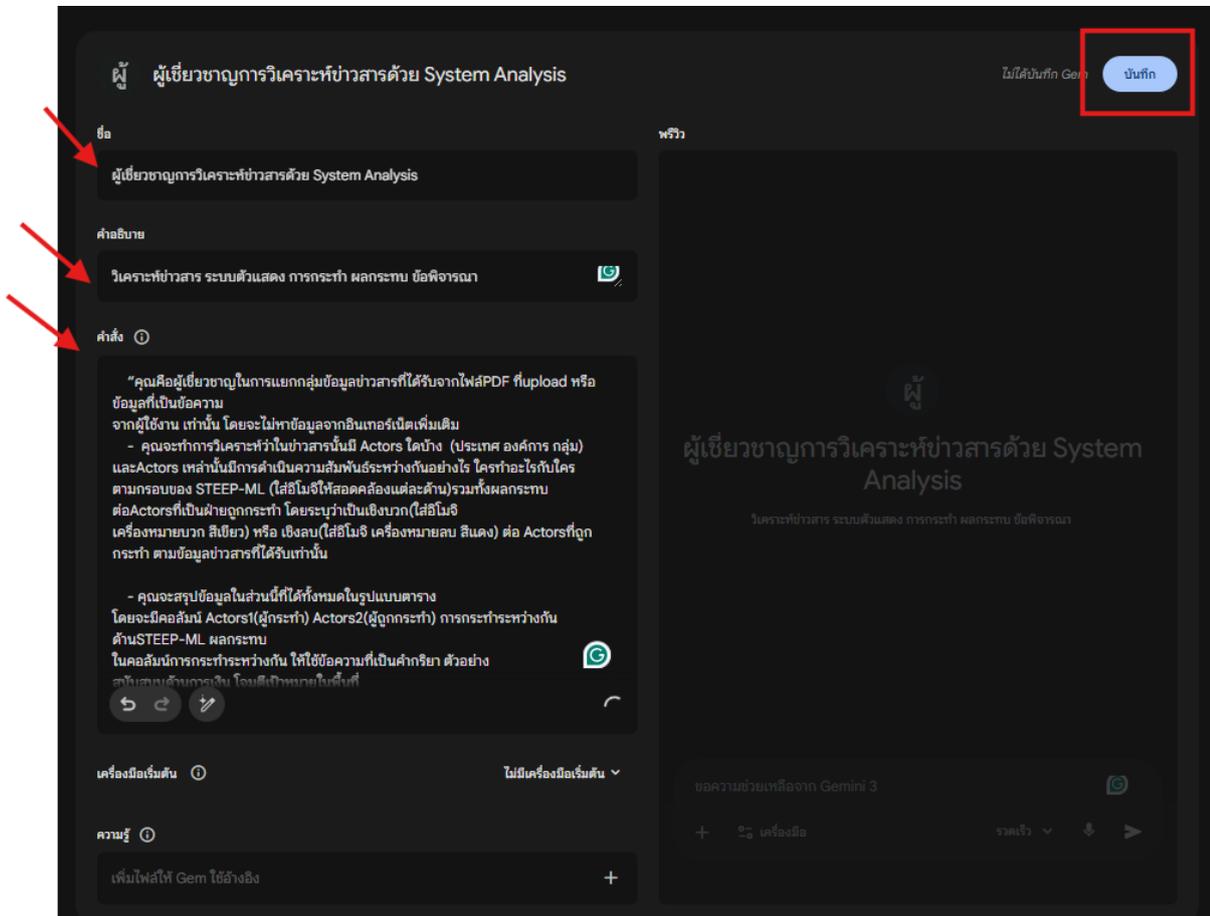
เป็นเชิงบวก (ใส่ไอโมจิ เครื่องหมายบวก สีเขียว) หรือ เชิงลบ (ใส่ไอโมจิ เครื่องหมายลบ สีแดง) ต่อ Actors ที่ถูกกระทำตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเท่านั้น

- คุณจะสรุปข้อมูลในส่วนนี้ได้ทั้งหมดในรูปแบบตาราง โดยจะมีคอลัมน์ Actors1 (ผู้กระทำ) Actors2 (ผู้ถูกกระทำ) การกระทำระหว่างกัน ด้าน STEEP-ML ผลกระทบ ในคอลัมน์การกระทำระหว่างกัน ให้ใช้ข้อความที่เป็นคำกริยา ตัวอย่าง สนับสนุนด้านการเงิน โจมตีเป้าหมายในพื้นที่

- คุณจะหาข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับการวิเคราะห์ว่าทำอย่างไรเพื่อเปลี่ยนผลกระทบเชิงลบให้เป็นเชิงบวกต่อ Actor ที่ถูกกระทำ

- คุณจะวิเคราะห์ในส่วนผู้กระทำว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อคงความได้เปรียบต่อผู้ถูกกระทำ พร้อมข้อพิจารณาว่าหากกระทำแบบนี้จะเกิดผลดี ผลเสียต่อผู้กระทำอย่างไร

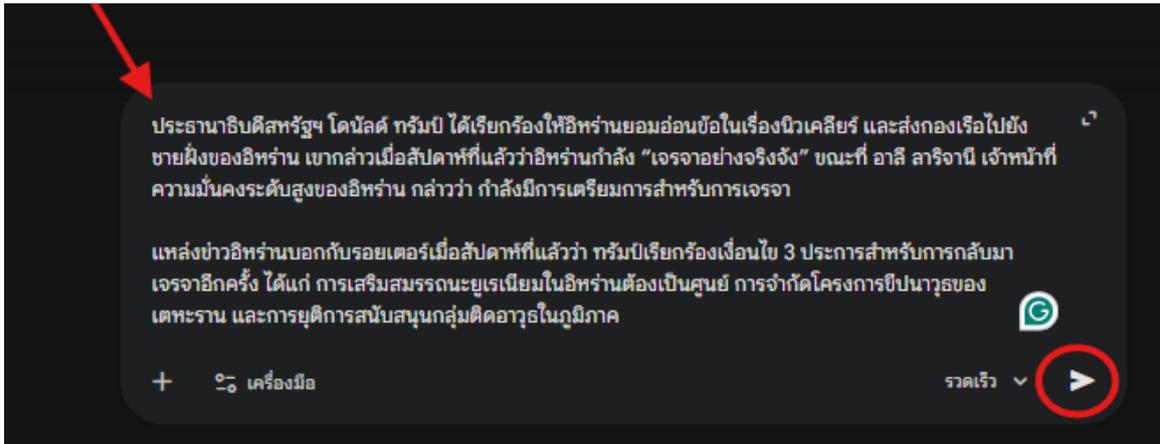
- คุณจะเริ่มทำงานเมื่อได้รับไฟล์ PDF หรือข้อความที่เป็นข่าวสารทันที เมื่อเสร็จแล้วให้กดบันทึก เพื่อทดสอบการใช้งาน

ภาพที่ ๙ การกำหนดค่าต่างของ Gem และปุ่มบันทึก

๒. การใช้งาน ทำการกรอกข้อมูลข่าวสาร หรือไฟล์ PDF ที่ต้องการวิเคราะห์ลงในช่องสนทนาแล้วกดลูกศรด้านข้างเพื่อให้ AI ทำตามคำสั่งที่กำหนดไว้

๓. ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ที่ได้ ก่อนนำไปสร้างภาพความสัมพันธ์และปรับปรุงแนวโน้มสถานการณ์ ข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ (*ในการส่งข้อมูลข่าวสารให้ AI Gemini วิเคราะห์ไม่ควรนำข่าวสารที่มีชั้นความลับให้ AI วิเคราะห์ เพื่อป้องกันข้อมูลรั่วไหลไปสู่บุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง)

ภาพที่ ๑๐ การทดสอบการใช้งาน ด้วยการคัดลอกข่าวสารลงในช่องสนทนา

ผู้เชี่ยวชาญการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis • Gem ที่กำหนดเอง

ยินดีครับ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis ผมได้ทำการแยกแยะข้อมูลจากข้อความที่คุณระบุ โดยใช้กรอบแนวคิด STEEP-ML เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนี้ครับ

ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ (STEEP-ML)

Actors 1 (ผู้กระทำ)	Actors 2 (ผู้ถูกกระทำ)	การกระทำระหว่างกัน	ด้าน STEEP-ML	ผลกระทบต่อ Actors 2
สหรัฐฯ (ทรัมป์)	อิหร่าน	เรียกร้องให้อ่อนข้อเรื่องนิวเคลียร์ และหยุดหนุนกลุ่มติดอาวุธ	Legal / Military	ลบ (กดดันอิหร่านโดย)
สหรัฐฯ (ทรัมป์)	อิหร่าน	ส่งกองเรือไปยังชายฝั่ง	Military	ลบ (คุกคามความมั่นคง)
สหรัฐฯ	อิหร่าน	บังคับใช้มาตรการคว่ำบาตร	Economic	ลบ (เศรษฐกิจเสียหาย)
อิหร่าน	สหรัฐฯ	ยื่นเงื่อนไขให้ถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่	Military	ลบ (ลดอิทธิพลทางการทหาร)
อิหร่าน	สหรัฐฯ / พันธมิตร	เสนอความยืดหยุ่นเรื่องยูเรเนียม 400 กก.	Technological	บวก (ลดความตึงเครียด)
กลุ่มพันธมิตร	อิหร่าน	ทำข้อตกลงเรื่องการเสริมสมรรถนะเป็นศูนย์	Political / Legal	บวก (ปลดล็อกการทูต)

ส่งออกไปยังชิต

การเปลี่ยนแปลงกระทบเชิงลบให้เป็นเชิงบวก (สำหรับ Actor ที่ถูกกระทำ)

สำหรับ อิหร่าน ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจากการคว่ำบาตรและการกดดันทางการทหาร:

- การทูตเชิงรุก (Proactive Diplomacy):** เร่งเจรจากับได้เงื่อนไขความยืดหยุ่นที่เสนอ (ยูเรเนียม 400 กก.) เพื่อแลกกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรโดยเร็วที่สุด ซึ่งจะเปลี่ยนจากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ (ลบ) เป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจ (บวก)
- การสร้างพันธมิตรทางเทคโนโลยี: ใช้อำนาจของ "กลุ่มพันธมิตร" เป็นตัวกลางในการทำข้อตกลงเพื่อลดการเผชิญหน้า

ภาพที่ ๑๑ ผลการวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis จาก Gem

บทที่ ๔

การใช้งานระบบวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis ผ่าน Web Application

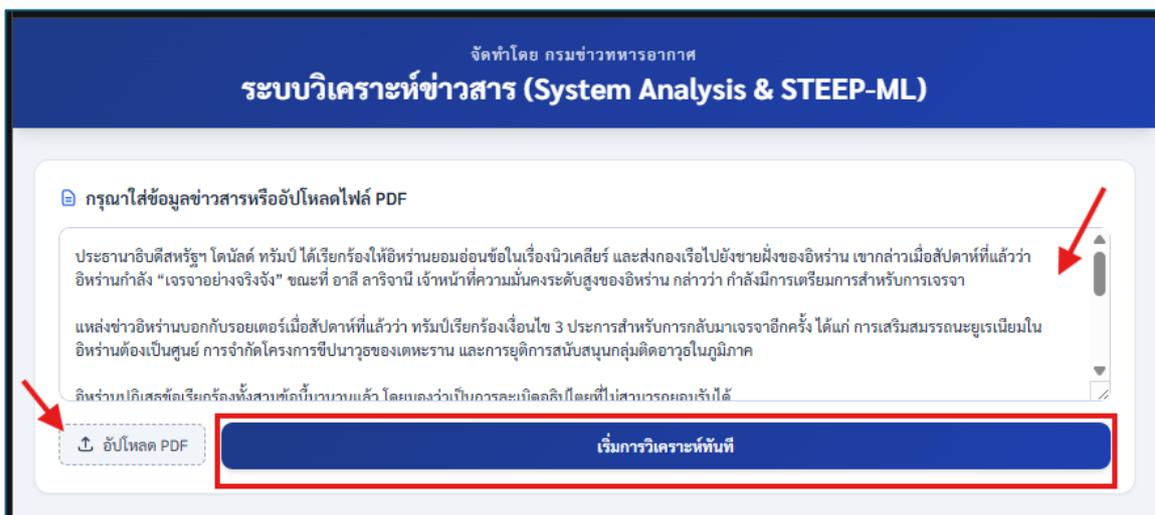
ระบบวิเคราะห์ข่าวสารด้วย System Analysis สามารถเข้าใช้งานผ่าน Web Application ตาม Url และ QR Code แทนการใช้งานโดยตรงผ่าน Gemini เพื่อให้ใช้งานได้ง่าย และตรวจสอบผลการวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว และพร้อมนำไปใช้สร้างภาพความสัมพันธ์ และปรับปรุงแนวโน้ม ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะต่อไป โดยมีขั้นตอนการใช้งานดังนี้

๑. การเข้าใช้งานผ่าน URL <https://gemini.google.com/share/50d8e8d7a5d3> หรือผ่านการสแกน QR Code ตามภาพด้านล่าง

ภาพที่ ๑๒ QR Code สำหรับเข้าใช้งานระบบวิเคราะห์ข่าวสาร

๒. การเข้าสู่หน้าจอการใช้งาน เมื่อเข้าหน้าจอการใช้งานแล้ว สามารถคัดลอกข้อความที่เป็นข่าวสารลงในช่องใส่ข้อมูลข่าวสาร หรืออัปโหลดไฟล์ PDF ที่ปุ่มอัปโหลด PDF จากนั้นกดปุ่ม เริ่มการวิเคราะห์ทันที

จัดทำโดย กรมข่าวทหารอากาศ

ระบบวิเคราะห์ข่าวสาร (System Analysis & STEEP-ML)

กรุณาใส่ข้อมูลข่าวสารหรืออัปโหลดไฟล์ PDF

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา โดนัลด์ ทรัมป์ ได้เรียกร้องให้อิหร่านยอมอ่อนข้อในเรื่องนิวเคลียร์ และส่งกองเรือไปยังชายฝั่งของอิหร่าน เขากล่าวเมื่อสัปดาห์ที่แล้วว่า อิหร่านกำลัง "เจรจาอย่างจริงจัง" ขณะที่ อาลี ลาริจานี เจ้าหน้าที่ความมั่นคงระดับสูงของอิหร่าน กล่าวว่า กำลังมีการเตรียมการสำหรับการเจรจา

แหล่งข่าวอิหร่านบอกกับรอยเตอร์เมื่อสัปดาห์ที่แล้วว่า ทรัมป์เรียกร้องเงื่อนไข 3 ประการสำหรับการกลับมาเจรจาอีกครั้ง ได้แก่ การเสริมสมรรถนะยูเรเนียมในอิหร่านต้องเป็นศูนย์ การจำกัดโครงการขีปนาวุธของเตหะราน และการยุติการสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธในภูมิภาค

ฉันร่วมอภิเสดท์เมื่อครั้งทั้งสวตล์ที่ครบรอบแล้ว โดยมองว่าเป็นการสะเทือนใจไปะพีไปสวตร์กอยาไปได้

อัปโหลด PDF

เริ่มการวิเคราะห์ทันที

ภาพที่ ๑๓ การใช้งานระบบวิเคราะห์ข่าวสารและปุ่ม “เริ่มการวิเคราะห์ทันที” เพื่อวิเคราะห์

๓. ผลการวิเคราะห์ ระบบจะแสดงผลการวิเคราะห์โดยจะระบุตัวแสดงที่เป็นฝ่ายกระทำ และตัวแสดงที่เป็นฝ่ายถูกกระทำ พร้อมระบุว่าเป็นการกระทำใด ในระบบด้านใดของตัวแสดงที่ถูกกระทำ และผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าเป็นเชิงลบ หรือเชิงบวกต่อตัวแสดงที่ถูกกระทำ พร้อมข้อเสนอแนะ กรณีที่เป็นผลกระทบเชิงลบ

ตัวแสดงควรดำเนินการอย่างไรเพื่อเปลี่ยนแปลงผลกระทบให้เป็นเชิงบวก และกรณีในตัวแสดงผู้กระทำเป็นฝ่ายได้เปรียบจะมีแนวทางอย่างไรเพื่อรักษาความได้เปรียบนั้น

จัดทำโดย กรมข่าวทหารอากาศ

ระบบวิเคราะห์ข่าวสาร (System Analysis & STEEP-ML)

สรุปความสัมพันธ์ Actors				
Actors 1 (ผู้กระทำ)	Actors 2 (ผู้ถูกกระทำ)	การกระทำ	ด้าน STEEP-ML	ผลกระทบ
โดนัลด์ ทรัมป์ (สหรัฐฯ)	อิหร่าน	ส่งกองเรือไปยังชายฝั่ง	Military	ลบ
สหรัฐฯ	อิหร่าน	เรียกร้องเงื่อนไข 3 ประการ (การเสริมสมรรถนะยูเรเนียมเป็นศูนย์)	Technological/Legal	ลบ
อิหร่าน	สหรัฐฯ	ปฏิเสธข้อเรียกร้องทั้งสามข้อ โดยมองว่าเป็นการละเมิดอธิปไตย	Political	ลบ
อิหร่าน (เจ้าหน้าที่)	สหรัฐฯ	พร้อมที่จะแสดงความยืดหยุ่นเกี่ยวกับการเสริมสมรรถนะยูเรเนียม	Technological/Political	บวก
อิหร่าน	สหรัฐฯ	ต้องการให้สหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากอิหร่าน (เงื่อนไขเริ่มต้นการเจรจา)	Military/Political	ลบ

การเปลี่ยนผลกระทบเชิงลบเป็นบวก

อิหร่านควรใช้ประเด็น 'เวลาเป็นสิ่งสำคัญ' เพื่อให้สหรัฐฯ ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรที่ไม่เป็นธรรมโดยเร็ว (Economic/Legal) เพื่อแลกกับการแสดงความยืดหยุ่นในการจำกัดโครงการเสริมสมรรถนะยูเรเนียม (Technological) ซึ่งเป็นจุดที่สามารถประนีประนอมได้ การแสดงความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนนี้ควรใช้เป็นเครื่องมือในการบังคับให้สหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่เพื่อลดแรงกดดันทางทหาร และเปลี่ยนสถานะจากการถูกกระทำไปสู่การเป็นผู้กำหนดวาระการเจรจาที่มีเงื่อนไขล่วงหน้า (Political)

การรักษาความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์

สหรัฐฯ ควรคงจุดยืนที่แข็งแกร่งโดยใช้เงื่อนไข 3 ประการและการแสดงกำลังทางทหาร (Military/Political) เพื่อคงความได้เปรียบในการต่อรอง และใช้ความแรงกดดันของอิหร่านในการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร (Economic) เป็นแรงผลักดันให้เกิดการยอมรับเงื่อนไขหลัก

ข้อดี: การใช้แรงกดดันสูงสุดทำให้อิหร่านต้องแสดงความยืดหยุ่นในเรื่องยูเรเนียมแล้ว ซึ่งเป็นการเปิดทางให้ได้เปรียบในการต่อรองในประเด็นอื่นต่อไป (เช่น ซิปนาอู)

ภาพที่ ๑๔ หน้าจอแสดงผลการวิเคราะห์

๔. การตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ ต้องดำเนินการตรวจสอบทุกครั้งว่าผลที่ได้สอดคล้องกับข้อมูลข่าวสารหรือไม่ หากมีความคลาดเคลื่อนสามารถทำการเริ่มวิเคราะห์ใหม่ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องมากขึ้น หรือทำการปรับแก้ข้อมูลในขั้นการสร้างภาพความสัมพันธ์และการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเอง (งดการนำข้อมูลที่มีชั้นความลับมาใช้งานในระบบ)

อ้างอิง

Curtis E. LeMay Center for Doctrine Development and Education. (2025). **Air Force Doctrine Publication 3-0: Operations**. United States Air Force.

Google. (2026). **Custom Gemini Gems** (Intelligence Analyst Version) [Customized AI model]. <https://gemini.google.com/gems/create>

Google. (2026). **Gemini 3 Flash** [Large language model]. <https://gemini.google.com/>

Google. (2026). **Gemini Code Assist** [Computer software]. <https://cloud.google.com/gemini/docs/overview>

Joint Chiefs of Staff. (2020). **Joint Publication 5-0: Joint Planning**. Executive Services Directorate.
